

КОНГРЕСОВА КОМІСІЯ ПРОТИ ОБМЕЖЕННЯ ЧИСЛА ВОЯКІВ

Вашингтон, 15 березня. — Комісія збройних сил палати репрезентантів ухвалила 32 голосами проти 3 законопроект, щоб покликати до війська молодь по скінченні 18½ році життя і щоб військова служба тривала двадцятьшість місяців. Теж ухвалила постійний план загального військового вишколу.

Голова Комісії, Карл Вінсон, вважає цей проєкт за „дуже здоровий“ і далеко кращий від сенатського проєкту, який встановлює дворічну військовою службу і покликання рекрутів по скінченні 18 році життя. Ухвалення комісією бил прийде під наради повної палати 3 квітня, коли то Конгрес прийде з Великодніх пакацій.

КОСТЕЛЛО ВІДМОВИВСЯ ВІД ДАЛЬШИХ СВДІЧЕНЬ

Нью Йорк. — Френк Костелло, „бос“ підземної організації гравців, якого вже другий день переслухувала сенатська комісія під проводом сен. Естеса Кіффера, відмовився від дальших відповідей на допитах комісії. Він не звернув навіть уваги сенатора, що відмова буде непослухом Конгресові і заявив, що він не має сил.

ТРЕБА ЧОТИРНАДЦЯТЬ БІЛІОНІВ НА ШКОЛИ

Вашингтон. — Громадянська дорадча комісія для виховання порекомендувала видаток за \$14,040,000,000 на пів мільйона шкільних залів упродовж найближчих десяти років. Фонди потрібні не тільки на побудову нових класів, але й на заступлення теперішніх новини з уваги на небезпеку вогню.

ЗАСУДЖЕННІ ШПІГ СВДІКОМ ПРОТИ СВОІХ ПОМІЧНИКІВ

Нью Йорк. — Дуже шкідливе свідчення проти Джуліуса Розенберга, обвинуваченого в збиранні тайних інформацій про атомову бомбу для передачі їй Росії, склав у федеральній суді Гері Голд, якого недавно засуджено в подібному процесі у Філадельфії на 30 років тюрми.

ТРУМАН НАЗИВАЄ СВОІХ УРЯДНИКІВ ЧЕСНИМИ ЛЮДЬМИ

Кій Вест, на Флориді. — Президент Труман боронив своєї адміністрації як такої, що складається з чесних людей. Цей уряд, як він надіється, буде пам'ятний в історії головно з його змагань до утримання миру і зі спроб допомоги відсталім народам світу.

В АМЕРИЦІ

● Мандрівку Метрополитен Опера задумку вислати по стейтах і Канаді генеральний управитель цієї установи Гудольф Вінг. На найближчій сесії він підготує виступ опери Гоганна Штрауса „Ді Флєдєраус“.

● Увільнені П'єра Ерандера від обвинувачення в непослух Конгресові історичний суд у Вашингтоні. Єдиним свідком в його обороні був республіканський сенатор Джозеф Р. МейКарті.

● Помітні зміни в різних краєках будуть введені в продажі лже незабаром. Уже тепер поштової департамент друкує такі пробні маркі, однак вони не будуть випущені в обіг.

● Законового у правлінням штучного дощу домагастся сенатор Кайлтон П. Андерсон. Він пропонує створити федеральну комісію для цієї цілі. „Як не буде комісія, тоді треба настановити політичний суд“, аргументує сенатор. Помічник зав би забезпечувати стейти від крадіжк дощевих хмар від сусідніх стейтів.

● Хотять конфіскувати шадініч діточі скриньки, в яких складають центи для ощадності. Департамент скажує каже, що у такій спосіб утворюють вироблені центи з обігу і треба вивести, а це непотрібний видаток. Від Корейської війни вичаєчено 857,000,000 нових „центів“.

В ПОГОНІ ЗА КОМУНО-КИТАЙСЬКИМИ АГРЕСОРАМИ, що з наказу Москви напали на Корею та Японію, що „схиють американців в море“ і тепер самі паміно втілюють, воєні американської 24-тої дивізії осторожно перетягають через лідні поля ріки Гам малій рибальській човен, яким допомагають собі в переправі там, де ліду нема.

Ген. М' Артур про можливість розвитку війни в Кореї

ГОЛОВНИЙ КОМАНДАНТ О.Н. НЕ БАЧИТЬ ВИГЛЯДІВ НА ВДЕРЖАННЯ ПАРАЛЕЛІ; ОБСТОЮЄ НЕОБХІДНІСТЬ МАНЕВРОВОЇ ВІЙНИ.

Нью Йорк, 16 березня. Головний Командант збройних сил Об'єднаних Націй на Далекому Сході, ген. Доглес МекАртур, заявив сьогодні, що він не бачить жадних виглядів на можливість встановлення і вдержання фронтової лінії на 38-мій паралелі, з огляду на відсутність будь-яких вартисних природних оборонних можливостей на цій лінії. Він вважає, що при допомозі таких військових сил, які були б необхідні для вдержання лінії на паралелі, альянти були б в стані прогнати комуно-китайських агресорів за ріку Ялу та здійснити воєні цілі в Кореї, встановлення резолюцією Об'єднаних Націй, отже об'єднати країну під одним демократичним урядом.

СОВЕТИ НЕВДОВОЛЕНІ УСТУПКАМИ АЛІАНТІВ В ПАРИЖІ

Париж, 16 березня. Західні засідання міністрів закордонних справ, що розпочалися сьогодні, представляють порядок приготування конференції міністрів чотирьох великодержав, погодити вчора вилучити в програму нарад міністрів совєтське домагання відносно обговорення справи демілітаризації Німеччини, якщо Москва зі свого боку погодиться на деякі обмеження. Совєтський представник А. Громико негатайно заявив, що ця уступка

ЗДА ОБВИНУВАЧУЮТЬ РОСІЮ В ПЕРЕМІНІ 3—20 МІЛЬЙОНІВ ЛЮДЕЙ НА НЕВІЛЬНИКІВ

Сантьяго, Чіле, 15 березня. — Покликується на довірчаний совєтський економічний план, Волтер Кочніг, делегат Злучених Держав на зібранні Економічної й Суспільної Ради Об'єднаних Націй, доказував, що 14 відсотків праці при розбудові совєтського господарства переводиться там людьми, яких перемінено на невільників, а ця система поширилась на кожну нову країну, яку відстануть Совети в свою орбіту. У цифрах з урядового „Державного плану з 1941 р.“ вказано, що з загальної суми бюджетових видатків, обчисленіх на 46 біліонів рублів, призначено 6,810,000,000 на головні будови для міністерства внутрішніх діл (НКВД), яке має нагляд над тюремними таборами. Він сказав, що це міністерство призначило деякі частини цих примусових робітників для міністерства транспорту, так, що справжня розбудова при допомозі примусових робітників сягає поза 14 відсотків.

УКРАЇНСЬКІ АРГУМЕНТИ ПЕРЕМОГЛИ В УХВАЛІ НОВОГО ІМІГРАЦІЙНОГО ЗАКОМУ

● Філадельфія, 16 березня. — З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють, на підставі інформації з Вашингтону, що в прийнятті Сенатом нового імміграційного закону перемогли переважно українські аргументи, передані до розпорядження Д. П. Комісії Українським Допомоговим та Конгресивним Комітетами. Як відомо, Сенат ухвалив минулої середи закон, на підставі якого дозволятиметься на імміграцію до Злучених Держав в рамках попереднього закону колишніх примусових членів тоталітарних комуністичної та інших пратій. Цим законом встановлюється правильну інтерпретацію т. зв. Акту Внутрішньої Безпеки, відомого теж під назвою закону МекКаррона. — Останні дебати були в більшій частині під знаком українських аргументів. Д. П. Комішєнер О'Коннор, для прикладу, поставив сенаторові Мек Кар-

ІРАНСЬКИЙ СОЙМ УХВАЛИВ НАЦІОНАЛІЗАЦІЮ НАФТИ

Тегеран, Іран, 16 березня. — Нижча алата іранського парламенту прийняла вчора ногоголосно законопроект про націоналізацію нафтової промисловости в країні, що цілком певно була б одною з головних цілей кожної війни між Совєтським Союзом і Заходом.

ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ ВОРОЖИЙ СПРОТИВ В КОРЕЇ

ЧЕРВОНІ СТЯГАЮТЬ НОВІ СИЛИ ДО ОБОРОНИ. — АЛІАНТИ В ГОНГЧОН. — НАЙБІЛЬША АКЦІЯ АВІАЦІЇ

Токіо, 16 березня. — Після кількох днів рівнозначного з панічною втечою відступу, вчора вже помітно збільшилася ворожий спротив на центральному і східному секторах корейського фронту. Є теж познаки, що комуно-китайські і північно-корейські війська, після втрати двох своїх найбільших бастионів в Південній Кореї, колишньої столиці Сеул та важливого під стратегічним оглядом міста Гончон в горах на центральному фронті, все ще пригтовлюються до боротьби на південь від 38-мої паралелі, стягаючи величезні сили в горах на північ від Сеул та на інших секторах фронту. Після здобутих майже без стрілів великих альянтських успіхів попереднього дня, вчора вже в цілому ряді місць приходило до запеклих боїв, як червоні намарно намагалися припинити похід альянтів. Вчора вже головні альянтські сили вступили до Сеул, не натрапляючи на жадний спротив. Навпаки, після перших годин витікування, — залишки сувельського населення, головні жінки, старики і діти виходили на вулиці та з найбільшим хвилюванням і ентузіазмом вітали своїх визвольників від комуністичного терору. В місті захоплено цілий ряд полонених, між якими багато було поперебриханих за цивільних. Альянтські війська негайно почали дальший похід, що його очолюють південно-корейські частини. Ворог почав окупуватися до оборони на північ до 38-мої паралелі, але альянти ще не підійшли до головних ворожих ліній. Альянтський похід продовжується теж на інших секторах фронту. Американські піхотні та панцерні частини увійшли вчора до укріпленого міста Гонгчон, натрапляючи на деякий ворожий спротив, але тільки з малої зброї. Дії альянтських сухопутних військ продовжувалися вчора під охороною і при допомозі найсильніших в дотеперішній війні дій авіації, що всіма можливими родами зброї і методами громилла ворога, завдаючи йому нових величезних втрат. В подіючих місяцях альянти віддалили ще тільки 18 миль від 38-мої паралелі. Тільки в сухопутних боях ворог втратив вчора знов поверх 1,300 вояків.

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ УРЯД ДОМАГАЄТЬСЯ РОЗВІЗАННЯ ПАРЛАМЕНТУ

Кенбєрра, Австралія, 16 березня. — Австралійський прем'єр Роберт Мензіс, вважаючи, що опанований лейбуристами Сенат унеможливило іградо консервативного уряду, має сьогодні формально звернутися до губернатора з пропозицією розпуснення парламенту та розписання нових виборів на 28-го жовтня. Лейбуристський Сенат не допустить до вирішення цілого ряду запропонованих урядом законопроектів.

ЧЕРВОНІЙ КИТАЙ НЕ ВІДПОВІДАЄ

Лейк Сокекс, 16 березня. — Комітет Посередництва О. Н. відбуд вчора своє чергове засідання, на якому тільки стверджено, що комуно-китайський уряд досі не відповів на нові пропозиції переговорів для завішення зброї в Кореї.

„СТАЛІНСЬКА ПРЕМІЯ“ ДЛЯ СПЕЦІАЛІСТА В АТОМОВІЙ ЕНЕРГІЇ

Москва, 16 березня. — Тут офіційно повідомлено, що першу „сталінську премію“ в сумі 200,000 рублів дістав цього року проф. Дмитро В. Скобельцин „за досягнення в студіях космічних променів, які кидують світло на природу атомового ядра“. Місцевя „Літературная Газета“ твердить, що проф. Скобельцин „зблизив до розв'язки проблеми природних сил, що зв'язують разом частини, які творять атомове ядро, — промощуючи шлях для дальшого проникнення в тасміцню структури атому“. Скобельцин одержав премію за те, що має наукову дефініцію „ядрової каскади і ядрового дошу в космічних променях“, що вже від років відомо, головню завданням результативним студій в Злучених Державах та в Західній Європі. Між всіми 82 „сталінськими преміями“ признаю дві теж за проти-американські книжки: „Злучені Держави — активний організатор і учасник інтернаціональної війни проти соєтської Росії в рр 1918-1920“ та „Воєні фінанси капіталістичних держав“.

ПОВНЕ ПОРОЗУМІННЯ МІЖ АНГЛІЄЮ ТА ІТАЛІЄЮ

Лондон, 16 березня. Після дводенних нарад між прем'єрами і міністрами закордонних справ Британії та Італії, прем'єром де Гаспері і міністром Сфорцоно з одного боку та прем'єром Рімі рівночасно проголошено повідомлення про „повну ольнозгідність поглядів урядів обох країн на справи спільного заінтересування“. Після конференції міністр Сфорцоно заявив, що він ще ніколи не був свідком нарад, на яких ольнозгідність поглядів і думок та рівночасно щирість і доброзичливість були б такі повні, як в цьому випадку. Італія окремо задоволена британським потвердженням тридержавного договору з 1948-го року щодо повороту Триєсту до Італії. Народи відбулися під час чотироденних відвідин італійських державних мужів в столиці Британії.

В СВІТІ

● Кремль „звільнив“ П. Н. Горєніна з обов'язків міністра сільсько-господарського машинобудівництва, призначивши на його місце Г. М. Попова.

● Корейський уряд і населення домагастся, щоб західні альянти не зупинялися на 38-мій паралелі та прогнали червоних агресорів з країни; Америка залишає по справу до вирішення ген. Мек Артура; інші альянти вважають, що в тій справі знову повинні забрати голос Об'єднаних Націй.

● Лейбуристські члени англійського парламенту поспішили на консервативній опозиції за протегування парламентських нарад до пізньої ночі в той спосіб, що „висувають“ їх, замикуючи з ветою

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY. FOUNDED 1893. Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Table with columns: PEREDPLATA, SUBSCRIPTION RATES. Rows for one year, six months, three months in US dollars and cents.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів. За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГАНГСТЕРСТВО І ПОЛІТИКА

Не так давно одна з ньюйорських газет надрукувала ряд статей, в яких змальовано найбільш сенсаційні постаті ньюйорського політичного життя останнього сторіччя, тісно зв'язані з Демократичною партією, відомою загалом в Нью Йорку як Тамані (від "Тамані Гол", де сходяться на збори і наради).

Не зважаючи на різні урядові слідства, які виявляли страшний корупцій, політичний підкуп, шантажі та співпрацю бандитів з особами, що займали становища мейорів міста, суддів, чи директорів поліції, населення Нью Йорку брало це як сенсаційні й скоро про них забувало. Тому про справжні реформи не було кому дбати.

Мимходом кажучи, такі речі діялися не тільки в одному Нью Йорку, але й по інших великих містах. Теж не були ці скандали "привілесом" самих тільки "демократів", бо існували теж і "республіканські" політичні машини, що були в тісному зв'язку з гангстерами.

Ці лиха ще не перевелись. Пізнати це найкраще по тих сенсаційних переслуханнях, які переводить у Нью Йорку Сенатська Комісія досліджуючи злочинів, що їх передається тепер частинно і по телевізії. Головною "атракцією" є Френк Костелло, ім'я якого видно, звичайно, там, де говориться про рекетерство та шулерство.

Сенатська комісія тільки переслухус; вона не є слідчою комісією у карному розумінні. Тому не осуджує, ні не передає своїх матеріалів до звичайного прокуратора. Вона тільки збирає матеріали, щоб на підставі них видвинути в Конгресі певні законопроєкти, які мали б допомогти боротьбі з неморальністю та корупцією в політично-громадському житті.

Ньюйорські переслухання наглядно виявляють співпрацю рекетерів з особами, що кандидують на різні політичні пости. На їх вибір впливають рекетері головно гримши, які дають на виборчу агітацію. В залпках за що допомогу гангстери можуть безкарно продовжувати своє шахрайське і бандитське ремесло, а перед суспільністю грати роллю джентелменів, які грають голяфа з визначними і "порядними" людьми. Ця ганба стала тепер перед очима усього американського загалу та потрясла ним не тільки завдяки пресі, яка це висвітлює, але — як загалом погоджуються — теж завдяки телевізії. Тут могло громадянство вже приглянутись ближче тим креатурам, що є часті політичними "босами", наставляють посаджених міст, чи навіть суддів, яких ніби нарід вибирає.

Це правда, що в Америці скорше чи пізніше злочинці, навіть і "всемогуті", кінчать беззаводо. Подібно є теж з "політишеними" навіть і на дуже високих постах. Треба припускати, що кара не може обійти їх тих, які співпрацювали з темними типами в роді Френка Костелла та йому подібних. Ми певні, що вже саме сенатське переслухання, яке відбувається в Нью Йорку, спричинить карні докозження, а потім і покарання для деякого з гангстерів та їх спільників. Але найважливіше, що ці переслухання так потрясли громадянство до цієї міри, що — можна надіятись — воно тепер краще приглядатиметься тим особам, які приходяться йому ставити кандидатами на різні політичні чи інші становища. Це відноситься не тільки до Нью Йорку, але й цілої країни. Тому Сенатська Комісія досліджування злочинів, а зокрема сенатори Кіфвер, О'Конор та Тобі, заслуговують на велике признання цілої нації за свою працю, що змагає до піднесення загальної моралі та чистоти в громадському і політичному житті.

БЛУДНИЙ СИН

(Оповідання).

Іван Смолий. Просто над Дзюбиною нахилилось людське обличчя, чисті очі, а обличчя заросле густо, якесь лясне, незнайоме. Очі Дзюбини стали від цього несподіваного виділа наче скляні, затяглись знову імлою, і він хоч дивився, не бачив нічого. Але чув вразно. — "Михайле! Гей, старий! Вмирати хочеш? Гей, то я! Не пізнаш Джана? Ну, Майк! То я, Колибар! Імла зійшла з очей Дзюбини, він знову побачив заросле обличчя, що хиталося над ним стурбовано, побачив нараз усю згорблену постать кумпаня полонити Джана і посміхнувся блідо. — Пів години вже тебе будую — говорив Джан, зрадівши. — Що то з тобою. Довго вже тебе не бачив. Питаю Джорда, питаю Боба, ніхто не бачив, не знає що з тобою. І по...

ПОЛІТИКА І СТРАТЕГІЯ

В останніх днях з кол Об'єднаних Націй неофіційно повідомлено, що там заноситься на перевірку і зміну встановлених резолюціями та проголошуваних досі воєнних цілей в Кореї. Об'єднані Нації тепер вже мали б задовольнитися е-вентуально тільки фактом, що керовані московською рукою комуно-китайські агресори не потрапили альянтських військ "скінуті в море" і теж Злучені Держави, згідно зі заявою ген. Ріджвея, вважали б своєю великою перемогою, якщо б пошастило закінчити корейську війну там, де вона почалася, іменом на 38-ій паралелі. Головний командант альянтських сил на Далекому Сході, ген. МекАртур, зі свого боку добачус повну безглядність корейської війни в теперішніх міжнародних обставинах.

В цьому й криється ціла — скомплікована проблематика політики і стратегії, яку вповні і правильно можна буде оцінити тільки з перспективи часу і дальшого розвитку. В цій хвилі факти виглядають щонайменше дивно. Об'єднані Нації, краще — західний демократичний світ з Злученими Державами на чолі, проголосили урбі ет орбі, що він, власного спасіння ради, оборонятиме вільний ще світ від комуністичної загрози. Під цим оглядом проголошено кілька доктрин, створено кілька міжнародних інституцій та відповідно амобілізовано світову опінію. Зроблено це вже тоді, як більшовизм без більшої натури проковтує величезні простори Азії і Європи.

Корея мала бути першою практичною пробою і виправданням тих принципів і доктрин. Звичайно, сьогодні було б ще завчасно видавати кінцеву оцінку того. Але вже сьогодні можна без ризику твердити, що в цій великій пробі політика не тільки пішла в розріз зі стратегією, але й залишилася далекою назад. Ще найбільше вправдалися Злучені Держави, що послали до Кореї відповідну кількість військ та перебрали на себе головний тягар війни. Інші нації, яким на відповідному вирішенні корейської справи повинно б залежати, якщо не більше, то напевно не менше ніж Америці, поставилися до неї більше "символічно" ніж практично. Це не тільки в Кореї, але й усіх інших частинах світу спостерігається те саме дивне бажання, щоб Америка своєю кров'ю і своїм майном захищала всі країни і народи перед більшовицькою агресією, а ці ж народи своєю поведінкою часто ще й виявляють, наче б вони робили Америці ласку, дозволяючи їй захищати їх.

Корейська війна готова увійти в історію як класичний приклад незрівняної стратегії і рівночасно щонайменше сумнівної політики. Тоді, як американський і альянтський воєн та і командування доказують неімовірні чудеса в боротьбі проти багатьох разів переважаючого чисельно ворога, альянтська політика пошла в якийсь зачарований коло торгів та надій на компроміз з того самого комуністичного боку, з якого можна сподіватися всього найгіршого лайдацтва, тільки не чесного компромісу чи порозуміння. Якщо б альянтська політика і стратегія були зв'язані разом, то — кажучи образно — стратегія була б вже правдоподібно під Москвою і тримала б за горло справжнього і найбільшого за всі часи більшовицького воєнного злочинця, тоді як політика, правдоподібно, все ще тупцювала б десь в околиці ославленої 38-ї паралелі. І ген. Мек Артур і ген. Ріджвей мали велику правду, говорячи про величезну альянтську перемогу, якщо б їм пошастило в таких політичних обставинах закінчити війну на паралелі, або знову й явно говорячи про повну безглядність обмеженої політикою стратегії.

З інших фактів можна б висунути, що теж ця політика могла у відповідній мірі обмежуватись ще не повною стратегічною підготованістю. Це могло зважати теж на рішеннях щодо Кореї, де кожний крок мав би бути вступом в нову світову війну. Знаючи це, народи світу напевно з великою полковою прийняли кожну вістку теперішньої інтензивної стратегічної підготовки, головно в Європі, що може теж стати відповідною базою для депрешіючої політики. І в цьому теж заслуга корейської війни, яка в кінцевому результаті справді може закінчитися тільки перемогою альянтів, без огляду на те де, в якій частині світу та в якій країні буде тепер кінцевого бою.

УКРАЇНА І ТУРЕЦЬКІ НАРОДИ

(Надіслане з Європи).

З почину Виконного Органу Української Національної Ради відбулася в Мюнхені 4-го березня ц. р. нарада представників народів Східної Європи і Туркестану, що перебувають під владою Совєтської Росії. На нараді головував д-р С. Витвицький, присутні були представники різних народів — старі емігранти і емігранти нові, що покинули совєтську "родину" за II світової війни. Учасники наради, приналежні до турецького кореня, (азей-барджанці, кримські татари, волзькі татари і туркестанці) в дискусії торкнулися проблеми Криму і взагалі майбутніх відносин між Україною і цими народами.

Ще перед цією нарадою в турецькій пресі була порушена справа Криму (істанбульська газета французькою мовою "Ля Репюблік", з 23-го грудня минулого року). Турецькі (або "тюркські") представники пролять закиди українцям, мовляв, вони настроєні "імперіалістично". Як долає цього, турки називають карту України, в якій границі України сягають за етнографічні українські межі. Цю карту видав хтось із надміру "патрістичних" українців у Німеччині після II світової війни. Як довідуюсь, цю карту якась "услугна" рука розморила фотографічним способом і поширює між турками в Німеччині і в інших країнах. Зокрема роблять закиди українцям, мовляв, вони "радіють" винищенню більшовицьких кримських татар, щоб володіти без перешкод Кримським півостровом... Між турками ведеться пропаганда проти українців, і нам зовсім ясно, "відкіля вітер віє". Тому про цю справу треба нам мати яснуну і виразну думку, щоб відповідними кроками розсіяти туман чужої провокації, яка наміряється затрутити українсько-тюркські відносини.

Дам'ян Горняквич.

ІВАН ТРУШ

У ДЕСЯТЬЛІТТЯ ЙОГО СМЕРТІ (1869—1941)

Дуже влучно схарактеризував Івана Труша Василь Стефанік: „Гострий полеміст, інтелігенція глибока й загальна, один із найталановитіших людей, яких знаю, з величезною освітою, фаховою і загальною". Так мусів сказати про Трушу кожний, хто тільки стирнувся з ним колинебудь у житті. Головна заслуга Труша в тому, що він на нашому галицькому ґрунті був першим українським мистцем, якого творив під кінець минулого століття можна було показати в кожній європейській палаті мистецтва й там вони звернули би на себе увагу. Ішов він із духом часу, жив і працював у добу імпресіонізму, але мав свою власну техніку, дуже культурну, та свій власний, незвичайно ніжний колорит.

Краківська Академія Мистецтв, де Труш у головній мірі відбував свої студії, дала йому тільки основне мистецьке знання. Ніхто з його професорів не впливав на Труша під технічним оглядом, він сам не йшов нічимі протопатаніми слідами. До Академії записався в 1891 р., а виступив із неї після сімох півріч. Студіював у професорів: Унєжинського, Леф-флера, Вичулковського й Станіславського на відділі малярства, а різьбу у проф. Давна. Поруч цілої низки найкращих нот із теоретичних предметів, він дістав у краківській Академії ось які відзначення: два похвальні признання за свої рисункові й малярські праці, а далі бронзову й дві срібні медалі. Описав Труш виїзди на дальші студії до Мюнхену, де працював під проводом проф. Ашбе. Після повного закінчення академічних студій, Труш відвідував у мистецьких цілях низку подорожей по Україні, Криму, Італії, Греції й Єгипті, звідкіля привіз цілі серії прекрасних настроєвих картин і ескізів.

Іван Труш працював теж як журналіст, спершу як співробітник редакції „Будучности" й „Літературно-Наукового Вістника", а згодом заснував навіть свій власний часопис „Артистичний Вістник". На превеликий жаль, цей його журнал уже після одного року існування перестав іза матеріальних труднощів виходити. Це в „Літературно-Науковому Вістнику" помістив він цілу низку статей про Бекліна, Рескіна, Верещіагіна, а з українських мистців про Корніла Устияновича й Теофіла Терлецького й інших, відтак у своєму „Артистичному Вістнику" писав про реставраційні праці над українською розписною каплицею Чесного Хреста на Вавелі, про потребу заснування українського музею, про красу нашої народної ноші та врешті про японське мистецтво. Отже круг його зацікалень був незвичайно широкий.

Труш учився малярства в Кракові у таких здієднованих українців, як Вичулковський і Станіславський. Вичулковський признавав явну, що щойно за своїм побутом в Україні він позбувся академізму й став у власній творчій шлях, а Станіславського не примановала ні Франція, ані цілий Захід, для нього існував тільки український і італійський краєвид. І хоч Станіславський мав помітний вплив на своїх учнів, проте Труш не перебрав від нього — крім вишуканого колориту нічого більше. Врешті й сам Станіславський відносився до своїх праць наскільки критично, не перецінював їхньої вартості, розумів добре, що він ще не станував на верхній розвитку, був свідомий власних недочад, зокрема в ділянці техніки. Під цим оглядом Труш перецінював свого майстра, перепис його — також прикметами своїх композицій.

Мистці обмежуються доволі часто до якоїсь спеціальної ді-

вотки сьогодні думас, плянус та готувитись. Та й відкладати нема чоґо. На дворі заметіль. Холод. Треба бродити від їх самітньої садиби снігами через поля, ген, аж де стигнеться у Зашківцях. Було так на довгі зимові вечорніч борюкався снігами, а то тепер, дійшовши до зашківських хат, на сільську дорогу, глянув у цю, у ту, на освітлені вікна і завагався. О, там гучні верески. Там вона, Маріяка Гнатова. Багач. Та й ласкава до нього. Закортіло зайти. (Продовження буде).

В. К. ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ У. Н. СОЮЗУ!

вечір. Ніби його рідна хата.

Не світяться в хаті, хоч вечір довгий зимовий. І тільки від снігу, що на дворі, в хаті трішки світла. Материна постать скулена у кутку на ліжку біля дітей. На стертих солом'яних постелях лежить брат Гриць та сестри — Маріяка і Коєня, і на й менша Галя. Може сплять, а може прислухаються крадькома їх розмові. Во він сидить кінець стола. Достоту як батько на тому самому місці. А де ж батько? Ой, гарач у серці, в очах. Нема вже батька. Як не вдалося купити поля, як стали гроші розпливатися, за ломився старий Дзюбина. Став хворіти. Обірвав собі щось в середній, дубові пороги та залізні шини двигалою, не дождаючи, не доспівляючи. Оттак надіями жив, що дітям буде. А потім, як поля не купили, — обірвалося щось в і душі. Чах, ваявуж, жовк. І відійшов так ваявуж, без жалю, страшний у своїй чужості і мовчанці. Умрав на Михайлових руках вночі. Всі спали годі, тільки він ні, і мати голощила тихо, розпучливо як божівільна. І ось уже два роки без батька. Він господар тепер, він ко-

ротку нивку обробляє, господарює. Ілько та Василь у Зашківці у найми пішли — два роти менше. Але що з того? Два, а тут ще п'ять. От про те й говорили з матір'ю щойно і їх мова урвалася. Сплять тихо діти, а мати каже трівожно в темні. — І чого ж ти так гніваєшся, чого так на матір кричиш? Боже мій, та яке ж то життя. Боже мій! А що ж я зроблю сама? Кажу ж, женися, візьмеш кілька моргів вина... — Женися! О, то видумали! На ту о... гамарню! На ту сарану! То я маю руки зробляти на них? А вони, як попідростають, то даєть Лькові заїти, Грицьві заїти, і Марійці, і Кесні, та й мені заїти лишитися, що перескочу. Ого, такого дурня не знайдете. Ого! — А що ж ми будемо робити? — То вже собі самі голову ламайте, а я не буду. Ого, я собі пораду! — Як собі порадиш? — Ого, велика штука! Вже собі пораду. — Я бачу, що ти щось тепер у хаті як чужий, щось задумуєш. Ейса Боба! То на то я тебе і сдувала? Та ти найстарший, ти маш матері допомогти і сестрам, усюмо лад дати, як батько... — Як батько! То-то! Урвалася розмова. Хоч і не доказав усього, але мати вмовила, замінала з болю. Умер старий Дзюбина з думкою, що всьомо їх нещастю винна жінка його... Що тоді відмовила його Мошкови барш дати. А було б це. А потім все пропа-ло. І така ворожеча була безмежна, така довга ніж ним і матір'ю. Страшна А в ній діти були і союзники і вороги. Чомусь батьківська рука була йому ласкавішою змалку. І йому найбільше жалівся батько рідкими та довгими сповіданнями, коли поганяв позочиних коней, а батько вів плугом по загонах, щоб чужо межу не підрізати. Жадібно слухав батькової скарги і так розумів: всьомо винна мати. Вона одна нерозумна баба. Як би не вона, були б інші широкі гони, було б де кої наверхнути на нову скібу, були б сніги... І ось він заціпів зуби, мовчав у темні вечора, сидючи край стола, і ні здригнувся, як схлипувала мати, здшуючи плач по невдачній і гіркій розмові з сином... Ще й буднично підвівся та злісно дверми тріснули маш матері допомогти і сестрам, усюмо лад дати, як батько... (Продовження буде).

ПРИЯТЕЛІ ДОБРОГО ДІЛА

В повені оповісток, які залягають сторінки нашої преси, напевно небагато читачів помітило скромну виглядом, але важку змістом і сердешну формою оповістку про те, що в найближчу неділю (у пластовій домівці в Нью Йорку під 101 ч. Алей „А“), в третій годині після полудня) відбудуться збори, які мають дати початок організації приятелів Українського Пласту. Місцева пластова старшина запрошує на ці збори всіх громадян, які знають і цінують пластову організацію та люблять пластову молодь. Оту молодь, яку вони так часто бачуть при різних громадських виступах, в зеленіх сорочках з лелійкою переплетеною тризубом на лівій груді — символом шляхетності й вірності батьківщині. Ту молодь, яка після школи і домашніх обов'язків не гайкує часу на дозвіллі, але у своїй домівці — зимою, а поза містом, серед природи — літком, вчиться жити по пластовому, тобто плекати силу і тіла і духа, як кажуть слівом пластового вірша.

Сказати що таке Пласт і яке те пластове життя та які невичерпні скарби воно приносить молоді, родинам і суспільності, було б потрібно написати книгу. Охочі знайдуть відповіді на це питання у гарній книзі пластова-сеніора д-ра Юрія Старосельського п. н. Велика гра. Ми підкреслимо в цій статті лише кілька аспектів, які мають пригадати суспільності, дбайливі за долю нашого нового покоління, уся незмірну вагу пласту для нашого ближого і дальшого майбутнього, та водночас і обов'язки цілої національної спільноти по цей бік океану у відношенні до пластової організації.

Пласт — це передовсім школа благородності і любові. Любови Бога, любові Батьківщини, любові природи і другої людини. Благородність думки і чину, нерозривно зв'язані з активністю і посвятотою. Пластуном не той, хто шляхетно мислить, але той, хто життя своє позначає шляхетними вчинками і то постійно і то кожного дня. Адаже ж одним із головних обов'язків пластуна є кожного дня, однією святою чинити добру діло. І то діло не вимушене, не обов'язкове, але з власної спонуки, з внутрішньої потреби благородної душі. Цей шляхетний пластовий обов'язок вже сам по собі здатний переродити людину, повести її на твердий, але якимось надійний, шлях обов'язку і посвяті. Після довгого часу пластового життя потреба чинити добро стає такою невідчужливою, як найбільш кончею потребою для вдержання живого організму.

Вимога активної благородності дисципліни, вимога самоопанування і суворості у відношенні до себе самого. Пластуном опановує спосіб бажання і забаганки, він ставить перед ними обов'язок, хоч і як твердим він не був би. Відома заборона пластунам-юнакам не пити й не курити, само по собі незначне діло, але скільки в ній педагогічної мудрості, який це корисний засіб для школення волі молоді людини. Перед вартістю добровільного зречення забаганки, на задній план відходить таке важливе гігієнічне значення тієї абстиненції. Автім гартування тіла і духа пластуна пов'язалися разом і нерозривно, бо ж пластуна знає, що в здоровому тілі найкраще для здорової душі. І цьому подвійному гартуванню присвячені такі різноманітні і такі

них боїв за прийдешню націю держави, в землянках УПА, в зборах Карпат і болотах Полісся. Це ж пластуни Чупринка і Гасни вели донедавна непоборну і вже легендарно відому підземну армію в її найкороткішій бою проти займанця, являючись до самої смерті. Це не випадок поставив їх на тих високих постах, вони ж приготувалися до них від хлопячих літ — пластовій школі життя і боротьби. Вони залишилися в своїй службі нації вірні до смерті. І наприкінці їх життя і смерті виробляють нові пластові ряди, які їм стають і далі ставитимуть на зміну. Чи статися виданими приятелями такої молоді, допомагати їй в науці і праці не почесне завдання всої свідомої частини нашої суспільності?

З першою хвилею нової еміграції прибули до цієї землі також пластуни. І з першого часу вони ваялися за відновлення свого пластування. Адаже ж вони знайшлися в краю, в якому не тисячі і не десятки сотні тисяч скатової молоді, але мільони. Адаже ж вони знайшлися в краю, де першим і найбільш виданим приятелем і покровителем Пласту-скавтингу є перший громадянин країни — президент держави. Не має другої організації молоді в цій широкій країні, яка була б в такій великій пошані і здобула б таку велику моральну і матеріальну допомогу від цілого громадянства, як Пласт. Говорять про те мільони, складані щороку на пластовому з'їзді минулого року, мільони почтових значків виданих на честь Пласту, тисячі афішів в підземних залізничних тощо.

Чи ж залишитися позаду українським пластунам і українському громадянству? Автім бути пластуном значить бути будівничим. Завжди творити щось нове, корисне, ніколи не зрачуватися невдачам. Залишивши за собою поза широким океаном свої пластові до-

ВІСТІ З УКРАЇНИ

Нотатки з совєтської преси

НОВИЙ ФІЛЬМ

Київське радіо в передачах „для українців, що перебувають за кордоном“ часто надає твори українських композиторів у виконанні капелі бандуристів та крапчих хорів, надає народні пісні, включно до стрілецької „Ой, видно село“. Але в той час совєтська влада в межах УССР постійно і шперто вбиває українські надбання в ділянці фольклору, намагаючись заступити „старі і віджиле“ сталінщиною, стахановською ударщиною, колгоспними частушками і т. п. Партиїним організаціям видано наказ, що вони „мають посвякденно керувати народною творчістю, дбаючи про її ідейний зміст“. Для творення нового фольклору з відповідним „ідейним змістом“ в країні організували 62,5 тис. самодіяльних хорів, музичних гуртків, до яких зараховано 806,5 тис. учасників. І творчість „під керівництвом“ розпочала процвітати.

26 січня у Києві відкрився т. зв. республіканський огляд художньої самодіяльності, на який з усіх кінців УССР приїхало 3 тис. „кращих учасників обласних оглядів“. Огляд у Києві кінцевою метою має вилонити гурт найкращих, які будуть вислані на „декаду української культури“, що відбудеться навесні в Москві. Ось кілька зразків з репертуару, з яким відбувається київський огляд самодіяльності. Хори південних районів України привезли такі пісні, як „Говори Каховка“, „Приїздіть до нас в Каховку“; хори Запорізької області співають „Пісню про канал“, „Ми свій Запорізький онювлюємо край“; гурт Донбасу співають про „Дружбу Донбасу з Кузбасом“, зведені хори Закарпатської обла-

сти — „У рідному колгоспі“ і т. д., а всі разом напередки — „Про батька народного“.

ЗА МИНУЛИЙ РІК

У Києві відбулася республіканська нарада секретарів сільських райкомів і окружкомів КПБУ. Згідно з совєтським звичаєм, учасники наради ухвалили і вислали Сталінові листи, доповідаючи про „досягнення і недоліки“ своєї роботи.

В рубрику річних досягнень партійні керівники в Україні записали такі позитивні, як: перевищили довосний рівень урожаю зернових та перед речем виконали план ліквідації голоду; випродукували худоби більше, ніж було до війни; більше ніж торік здали державі пшениці, цукрових буряків, картопель та овочів; завершили колективізацію західних областей; краще стали керувати колгоспами, провінши укрупнення. В рубрику догвін записали недоліки в партійно-керуванні колгоспів, недостатність зв'язки з масами, неадекватність керівництво комсомолом, неграмотність і недосвідченість керівництва клубів, бібліотек, колгоспних лекторів. Включив у груді, учасники наради признали, що с в Україні багато колгоспів, які „рік у рік не виконують навіть своїх зобов'язань перед державою“, не згадуючи вже про виплачування трудових і розбудовування господарства. „Ми зобов'язуємося в 1951 р. підтягти відстаючі колгоспи...“ (У. Думка)

ВСТУПАЮ В ЧЛЕНІ У Н. СОЮЗУ!

не раз навіть дефекти серця у їх ранніх стадіях, у той час, коли їх можна з успіхом лікувати.

Фізична культура

Для утримання серця при повному здоров'ї — потрібні помірковані фізичні вправи й рух тіла. Навіть для хворих на серце не надмірна фізична активність буває шкідливою, як не корисна, то принаймні не шкідлива (лікарський нагляд!). Очевидно фізичні вправи і спорт, їх силою і характером, мусять бути достоянними до стану здоров'я і віку, бо з роками людські кровоносні судини втрачають свою еластичність, кровобіг стає менш справний, тиснення крові підвищується.

Значення профілактичних засобів

На щастя, не кожне запалення м'ягдалів веде до ревматизму й не кожний ревматизм спричинює недугу серця. Особу, заражену сифілісом, можна вилікувати тим, поки наступить якийсь хворобливий зміни на серці. Різні звички й налоги, які змінюють до знищення справності кровообігу, можна побороти ще перед появою неоправних дефектів. Навіть, коли й захворіє серце, можна ще й тоді зупинити активний процес різними успішними методами лікування і уможливити хворому праездатність.

При цих обставинах запобігання має незначне значення. Стосується до вказівок лікаря, навіть тяжче хворий на серце зможе сповняти свої життєві обов'язки, позбавлений фізичного й духовного терпіння. Богато таких пацієнтів має змогу вести не тільки щасливе, але корисне й економічно успішне життя.

УВАГА! — ТРЕНТОН І ОКОЛИЦЯ!

КОНЦЕРТ

КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

під проводом

ВОЛОДИМИРА БОЖИКА

В СУБОТУ, 17. БЕРЕЗНЯ 1951 Р.

В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКОВНІЙ САЛІ

824 ADELIN STREET, TRENTON, N. J.

ПОЧАТОК 8. ГОД. ВЕЧОРИ

Чи можна запобігти недугам серця?

Серце — мотор нашого життя. Передумоваю задоволеної функції кожного нашого органу, як м'язи, печінка, нирки, мозок тощо — це справна й безперервна виміна двоокису вугля на кисень і відпадкових субстанцій на свіжі поживні продукти. Це завдання сповна циркуляція крові, або кровообіг.

Коли справність кровообігу захитана, віддих стає тяжким, зникає проворність праці мозку, а тим самим наступає звільнення розумових процесів, нирки втрачають спроможність виділяти відпадки й у нашому тілі збираються отруйні субстанції, що нищать здоров'я.

З цього видно, яку колосальну роль відіграє серце, найважливіший орган кровообігу.

Виникає питання, що викликає недуги серця і що ми можемо робити, щоб уникнути ушкодження цього важливого органу.

Серце й інфекційні недуги

У дитячому і молодому віці найбільше шкоди завдають серцю заразні недуги: шкарлатина, дифтерит, інфлюенца, запалення легенів, тиф, гонорея (трипер) і найчастіше ревматизм і сифіліс.

Далеко менше було б хворих на серце, коли б загал був яскравіший поінформований про можливість уникання, як запобігання цим недугам, а що найважливіше — робив з цих інформацій практичний вжиток.

Наше сьогоднішнє знання про заганні недуги — не одностороннє. Про деякі ми знаємо дуже багато, інші ж прислонені серпанком тайни, яку тільки частинно вдається збагнути.

Збудники запалення легенів, тифу, дифтериту, чи сифілісу нам знай і ми їх можемо побачити під мікроскопом. Опрацьовано цілу низку успішних засобів для запобігання (щиплення, імунізація) та лікування цих хворіб. Це торкається тифу й дифтериту. Але й у лікуванні запалення легенів, шкарлатини, чи гонореї зроблено у останні роках також величезні поступки.

Що ж до ревматизму — наше знання ще не зовсім задовільне, однак ми знаємо, які чинники сприяють його появі. Особи, що ведуть гігієнічний спосіб життя, беруться простуді, сліdkують за добрим станом своїх зубів чи м'ягдалів, мають раціональне, здорове відживлення — далеко

Високе тиснення крові

Ми вже давніше писали про те, що високе тиснення крові рідко буває самою недугою; це звичайно один з симптомів якогось захворювання: західної рівноваги нервової системи, надмірної ваги тіла, звуження артерій, запалення нирок, діабетесу тощо. У деяких хворих висока тиснення крові мінється в день на день, у інших же воно постійно високе і тимбільше небезпечне, бо безперервно напружує серце, щоб врятувати спричинити його пошкодження. Існує багато причин, які наказують вдержувати тиснення крові у нормі. Одна з них — це необхідність берегти серце перед виснаженням.

Лікування високого тиснення крові, залежно від недуги, що його викликає, вимагає дуже різноманітних засобів. Успішно розв'язати ці проблеми може тільки лікар, що через освіту й досвід має відповідні кваліфікації.

Алкоголь, тютюн, кава

Постійне вживання алкоголю, тютюну, кави, чи чаю дуже часто затроє серце й захитує рівновагу кровообігу. Деякі особи — більше, інші менше вразливі на їх діляння. Одні можуть без помітної шкоди віддавати цим налогам, коли інші навіть після дуже поміркованого вжитку помічають діляння на серце, що проявляється погіршенням самопочування, часом навіть болем у грудях, нерегулярністю пульсу, чи змінами в тисненні крові.

Досі ще не вдалося винайти метод, що дозволяв б розпізнати, хто в якій мірі вразливий на діляння цих напків і нікотину. Щоб уникнути ушкодження серця треба бути дуже поміркованим у їх вживанні, а при першій позначці шкідливого діляння негайно припинити ці налоги.

Лікування без вказівок лікаря

Самолікування — це дуже небезпечна звичка. Різні „чудотворні ліки“ проти болю голови, ревматизму, артритизму, проти випадання волосся, чи мужської немоці, захвалювані в різних плагатних оголошеннях містять в собі ацетаніліди, атропіну та інші субстанції — отруї для серцевого м'язу і головних нервів, які регулюють його працю. Багато осіб, що вживали їх, потерпіли ушкодження серця. Найкраще не приймати ніяких ліків без поради лікаря.

Отруйне діляння металевих сполук

Хронічне затроєння різними металами, яких уживають у різних галузях промислу, чи ремесла, як напр. мідь, фосфор, оливо тощо, веде часто до де-

НА ДЕНЬ МАТЕРІ — НОВІСТЬ!

вже виїшли з друку дві пєси знаного письменника

Романа Завдовича:

„ДІВА МАРІЯ ДОПОМОГЛА“

„АНГЕЛ НА ЗЕМЛІ“

нові дві вистави призначені на ДЕНЬ МАТЕРІ. Дуже гарні та легкі до вичення. Ціна тільки 50 центів. Замовлення враз з гринами слаги на адресу: В-во „МІЯ ПРАТІТЬ“ „MY FRIEND“, 49 Kennedy St., Winnipeg, Man., Canada.

УВАГА! — ТРЕНТОН І ОКОЛИЦЯ!

КОНЦЕРТ

КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

під проводом

ВОЛОДИМИРА БОЖИКА

В СУБОТУ, 17. БЕРЕЗНЯ 1951 Р.

В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКОВНІЙ САЛІ

824 ADELIN STREET, TRENTON, N. J.

ПОЧАТОК 8. ГОД. ВЕЧОРИ

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ!

КОНЦЕРТИ

УКРАЇНСЬКОГО ЧОЛОВІЧОГО ХОРУ „ВАТРА“

Диригент Проф. Лев Туркєвич

В програмі українські народні, історичні, побутові і жартівливі пісні.

В НЕДІЛЮ, 18. БЕРЕЗНЯ 1951 Р.

В САЛІ ЦЕРКВИ СВ. ИОСАФАТА

у Френкфорт-Філадельфії

cor. Orthodox & Tacony Sts. о годні 6. вечорі.

В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО КЛУБУ

при Браун і 23-ій вул. о годні 8. вечорі.

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ!

КОНЦЕРТИ

УКРАЇНСЬКОГО ЧОЛОВІЧОГО ХОРУ „ВАТРА“

Диригент Проф. Лев Туркєвич

В програмі українські народні, історичні, побутові і жартівливі пісні.

В НЕДІЛЮ, 18. БЕРЕЗНЯ 1951 Р.

В САЛІ ЦЕРКВИ СВ. ИОСАФАТА

у Френкфорт-Філадельфії

cor. Orthodox & Tacony Sts. о годні 6. вечорі.

В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО КЛУБУ

при Браун і 23-ій вул. о годні 8. вечорі.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З діяльності Відділу 430 У. Н. Союзу

Дня 21 січня відбулися загальні Збори Тов. „Дністер“. Відділ 430 У. Н. Союзу, при чисельній участі членів і гостей. Це один з нових відділів У. Н. Союзу оснований в 1948 році, з ініціативи Центральних органів і старання нової імміграції на території Філадельфії.

Зі звітів Управи про діяльність відділу в 1950 році, стверджено, що Відділ „Дністер“ на протязі короткого часу його існування так розвинувся, що сьогодні нараховує 350 членів і є не лише одним з найбільш розвинутих в Філадельфії, але також і поважним чинником масового допливу

нови імміграції до У. Н. С. та кристалізації взаємодій співпраці зі старшими членами, основниками цієї Великої Української Громади.

Відділ „Дністер“ крім своїх основних завдань брав участь по черзі своїх представників у всіх інших проявах і початках українського суспільного життя, особливо в переселенчій акції, розміщенні нових іммігрантів, в збірці Національного Фонду, в організації Тов. Прихильників Музичної Культури та співпраці з іншими місцевими українськими національними організаціями.

Відділ „Дністер“ є постійним членом Українського Конгресового і Допомогового Комітетів.

Збори живо інтересувались розробку відділу, забезпеченням справами, а зокрема величними осягами У. Н. С. як забезпеченої інституції і як української національної організації, і її органу довготривалої „Свободи“, яка на протязі більше як півстоліття несе високо прапор української культури і національного освідомлення українських мас на цьому терені і помочи Рідному Краєві, в змаганнях до його визволення.

І це головне лягло в основу того, що нова імміграція так масово вступає в ряди У. Н. С., бо коли ходило б лише про саме забезпечення, то це можна б зробити без трудно і деінде.

Дія У. Н. С. і цифри виданих сум, на українські справи говорять самі за себе і за те, що новим іммігрантам треба бути.

Взяти лише до уваги \$20,000 виданих на основі одного тільки рішення XXII Конвенції, з фондів У. Н. С. на українські народні потреби.

Що то був би за шум, як би не У. Н. С., але хто інший, яка інша наша інституція дала таку відносну до наших сил велику суму? А таких сум видає У. Н. С. дуже багато. Рівно ж і під оглядом самого забезпечення У. Н. С. с найдогіднішою інституцією, як під оглядом висоти вкладок, так і забезпечення груп, а головне забезпечення і виплати капіталу.

Не пройшла уваги зборів також і XXII Конвенція У. Н. С. Хоч прикро було ствердити той факт, що нова імміграція не знайшла місця в Головній Репрезентації, себо в Головній Раді У. Н. Союзу. Проте Збори привітали переведення на цій Конвенції деяких змін статуту, які згідно з вимоги забезпечення нових членів, та інші рішення в користь нової імміграції, про які між іншими старався і наш „Дністер“.

Відділ має також свій місцевий фонд, якого запаси льокує на огадність в Українським Позичковому Будівельнім Товаристві, при 847 Норт Френклін вулиці в Філадельфії.

Крім справ звичайного порядку Збори рішили створити місцевий сиритський фонд, для малолітніх осиротілих дітей, членів відділу, та сплачування їх забезпечення до часу їх працездатності, щоб таким чином бодая частинно заступити їм батьків.

Правильник цього фонду буде поданий до відома всім членам, по його затвердженню Головним Урядом У. Н. С.

Збори вибрали управу на 1951 рік в такому складі: Предсідник Роман Дяків; містопредсідник Ярослав Терлецький;

секретар Осип Бакай; скарбник Роман Сенків; контрольна комісія: Василь Кострубак, Юрій Гаврилів і Нестор Сум. Реасумуючи перебіг Зборів та вислідів праці відділу „Дністер“ в 1950 році, треба ствердити признання управі за її старання і працо для розвитку цього нового відділу, що знайшло повне підтвердження загальних зборів в повному виборі.

Нові іммігранти! Загальні збори Т-ва „Дністер“, відділ 430 У. Н. С. обговорюючи ряд життєвих питань нової імміграції, закликають Вас, вступити до нашого відділу, щоб спільними зусиллями допомагати собі і промоувати твердий шлях в цій нашій новій батьківщині. Доложем старань, що б цей новий Відділ під назвою „Дністер“ був гідний своєї назви та гордістю нової імміграції й цілого нашого загалу в Америці.

Ст. Заплітна

ДІТРОЙТ-ГЕМТРЕМ, Миш.

В пам'ять Ольги Басараб

Дня 11 лютого відсвяткували Злучені Організації Українського Жінотства східної сторони міста Дітройту і Гемтрему Святочну Академію, присвячену пам'яті Ольги Басараб. Перед Академією члени всіх жіночих організацій пішли походом з прапорами і вінком до греко-католическої церкви на панахиді. В церкві була встановлена символічна могила, на яку молоді члени в народних строях зложили вінки. О. Блавацький, відправив панахиду за упокої бл. п. О. Басараб. По скінченні відправи, жінок зорганізовано вернувшись до „Української Хати“ і точно о 4-ій годині зачала Академія. Американський гімн відповідала п. Лукевичка. Вступне слово мала голова Комітету п. Хом'як. Мужеський хор ООУС під управою п. В. Сарамаги відспівав Слава героям. Коли він вирівали. Виконання було гарне. Потім п. І. Захарків з похвильним відкликом виступив. О. Бабія „Присвяту Ол. Басараб“. Виступ оперової співачки п. Вероніки Максимович полонив публіку прекрасним співом. Відповідала вона „Арію Насті“ з опери „Тарас Бульба“, „Засумуй трембіто“, „Чого мені тяжко“, „Хотіла б я пісню стати“. Акомпаніював славний піаніст проф. В. Максимович. Реферат про пок. Ольгу Басараб виголосила радня міста Дітройту, п. Марія Бек. В своїй глибоко патріотичній промові згадала про її життя та працю для українського народу. В своїй поетичній ввізі передала останні хвилини Покійної та ніч на Янівським кладовищі. Публіка була зацікавлена промовою і разом з бесідницею перенеслася думками на цвинтар в лютеву ніч 1924 р., де спочило тіло героїні бл. п. Ольги Басараб. Відтак сказала шановна бесідниця, що почате діло Ольгою Басараб тягнеться до наших днів. В рідному краю борються краєві сини і дочки України в рядах УПА, щоб вибороти для свого народу правду долю та Самостійну Соборну Україну. Публіка довготривалими оплесками нагородила шановну бесідницю. Артист співак п. І. Косіковський відспівав гарно „Полк. І. Сірко“ та „Ой вербо-вербо“. Акомпаніювала проф. Решетилівна. Знов п. Вілоує вівзвала присутніх, щоб зложили датки на школу і УПА. Арт. співачка п. Наталя Сарамага відспівала своїм гарним мелодійним голосом „Ой поля ви поля“, „Ду-

ма про Ничая“, „Ой дитино моя“, „У мене був коханий край“. Акомпаніювала проф. Решетилівна. Публіка нагородила обох пань широкими оплесками. Заступниця головної управи СУА, п. Будзол, подякувала виконавцям програми за прекрасне виконання, а численно зібраним гостям за участь в святі. Також вівзвала присутніх нових іммігранток вписуватись в члени Українських Жінотч Товариств. На закінчення хор ООУС відспівав ще дві гарні пісні та гімном „Ще не вмерла Україна“ закінчено цю святкову академію. Чистого доходу було \$301.86, з того половину призначено на будову школи, а половину висло до Конгресового Комітету для УПА.

Прискорення мобілізації приїде після ухвалення закону про збройні сили. Помовласти для мобілізації ухвалено президентів в минулій сесії Конгресу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАСЕК, Н. ДЖ. — Тов. ім. І. Франка, від 97, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулись в неділю, 18 березня, о годині 2-ій половини, в приміщенні шкільної сали української правосл. церкви при 45 Норе Авеню, Пассаїк Н. Дж. С важливі справи до погодження, а тому присутність всіх членів обов'язкова. Простіть членів о вириванні своїх вкладок. — В. Бродський, предс.; П. Величко, рек. секр.; В. Табачук, фін. секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Н. — Тов. ім. І. Франка, від 271, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбулись в неділю, 18 березня, в годину 2-ій половини, у галі на Лаканава. Простіть усіх присутніх, бо є важні справи до погодження, як також треба виривати свої залеглості. — І. Чопко.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

По довгі і тяжкій недугі померла 28. лютого члениця відома 364. У. Н. С. Бр. св. Василя Великого в Календа. Огайо

АНАСТАЗІЯ ЗАБЬКО
Покійна народилася в Мостах Великих пов. Жовків, Зах. України. Прожила 51 літ.

Оставила в великій жалю мужа Миколу, сина Василя, дочку замуку Олену Зацько, зятя, внука, сестру Катерину, швагря і брата Івана.

Похорон відбувся 3. березня в Hudson Ohio, St. Mary Church and Cemetery, при великому зібранні членів, дальньої родичів, приятелів і знайомих.

В. Н. П. Е. Вілчський, секр.

Дня 18 лютого 1951 року померла у 24-му році життя СВІГЕНІЯ ЯКОВОВСЬКА ГЛАУЧ

Члениця Бр. св. о. Ніколая, від 108 У. Н. Союзу в Шікаго, Іл. Вступила в члени Мол. Департ. 1938 року, а до старших членів перейшла в 1944. Пожила в шлюбі мужа Станіслава, родини і 3. братів. Похорон відбувся 21 лютого 1951 з погребового заведення до церкви св. о. Ніколая, а відтак на вічний спочивок на цвинтар св. Ніколая. В похороні взяли участь члени відділу, родичи та знайомі. Хай земля буде їй пером.

Г. Дацьків, секр.

ЯПОНІЯ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО СПІВПРАЦІ З АМЕРИКОЮ ПІСЛЯ ДОГОВОРУ

Токіо, 15. березня. — В найближчому часі має вийти до Злучених Держав дві японські мисії, одна урядова а друга приватна, завданням яких буде встановити можливості і форми господарської співпраці між обома країнами після підписання мирового договору. Урядова делегация мала б вийти вже впродовж місяця, а приватна дещо пізніше. Ці заходи є наслідком виразних домагань публічної opinio, що відзеркалюється не тільки в пресі та приватних виступах, але теж в парламенті. Це випливає з того, що після договору автоматично припиниться широка допомога акція, що її має тепер Японія з боку американських окупаційних властей і я-

понці бажали б завчасу перевірити інші форми тої допомоги, якої вони цілком певно потребуватимуть теж після договору.

КНИЖКИ

Вже надійшла з Європи книжка
С. Підгайного
„НЕДОСТРІЛЯНІ“
в 2-ох томах, 258 стор.
Ціна дол.2.00;
з пересилкою дол. 2.15.

Продас:
UKRAINIAN PUBLISHING CO.
P. O. Box 235, Cooper Station
New York 3, N. Y.

БИЗНЕСОВИ НАГОДИ Реальности:

УВАГА! УКРАЇНЦІ ВАРРЕН, ОГАНО, І ОКОЛИЦІ!

3 причини недути продажоту в Warren Twp, Bkside Plk 2 Wrexford Ave., north east of Mahoning Ave. В цій справі чишу писати в українській чи англійській мові на адресу:
GEO. SHEWCZUK
4066 Cabot St.,
Detroit 10, Michigan

СТАРШИЙ ЧЛОВЕК, понад 60 років, пошукує СПІЛНИКА (жінка або чоловік) до фарми. Маю \$4,000 готівки. Голоситись до:
JOHN SAWCHYN
101 Hope Avenue, Passaic, N. J.

НА ПРОДАЖ РЕСТАВРАНТ БАР І ГРИЛІ на три фамілії помешкання. Голоситись до:
SOPHIE RESTAURANT
25 North 3rd Street
Hudson, N. Y.

ПЕРЕВІЗ

Подорожних Меблі на легких вантажних автомашинних на кожному відділі. Багажу Тагарів
Сім днів в тижд.
Телефонуйте:
Щодня від год. 6 рано до 10 веч. CVpress 9-7879
M. Shulglin Transportation Bureau
2066 Anthony Ave., New York 57, N. Y.

УВАГА! НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

МОВАЗНОВАННИЙ РЕСТАВРАНТ І БАРА
97 St. Mark's Place, New York, N. Y. — Phone: Gr. 5-9187
Отсим повідомляє своїх приятелів і знайомих, що в нашій реставранті видається сиданья, обіди і вечері. В пятниці, суботі і неділі танці при циганській музиці. Крім того уряджусмо на замовлення весілля, христини, заручини, похоронні поминаки і інші забави.
Гостям раді. Властители М. Грицькович і М. Суський.

РОЗШУБ

Пошукує ЧЕХОВИЧ ДМИТРО син Бенедикта і Зофії, своїх рідних: Чеховича Івана і Клементія син. Яким-то з Залозець Старих, пов. Зборів, Галичина. Про інформації писати до
WASLY PALUCH
84 Hamilton Avenue, Passaic, N. J.

Марія Либа з дому Кішко, пошукує свого швагря АНДРЕХА ВАРИНИЦЮ зі села Ішко, пов. Львів; має перебувати в Німеччині або Англії. Хто про него знає, або він самій, прошу зголоситись. Марія Либа, 707 Alabama St., St. Joseph 46, Mo. Прошу всі заграничні газети о передрук.

Пошукує ІЛЬБА ЖУК, який перебуває в Англі. Хто про него знає, або ви самі, голоситесь до:
PETER ZUBAN
Queenstown, Md., U.S.A.

Європейські газети прошу про передрук.
ПЕТРО ОЛІВНИК пошукує ДМИТРА КОЗАРУКА з села Колодиріба, повіт Залізничний. Хто знає про него, або ви самі, прошу зголоситись на адресу:
M. TYMIUK
1816 Fleet St., Baltimore 31, Md.

ДОБРА НОВИНА для терплячих на болі ревматизму, недомогання жолудка, нестравність, обструкції, міхури, катар жолудка, каміння, як рівнож шкідливі хвороби як екзема, пріщи, всякого рода свербячки, недомогання нирок, біль голови, потовчення тіла, викихнені сугави, дукриця, перестуда, кашель, дихавця, нервовість і інші хвороби, терплячі знайдуть полешку при звиванню наших аль, які імпортуємо з Індії і Китаю. Якщо терпите на якесь недомогання просимо писати до нас по безплатній циркуляр адресуючи: Bradley Herb Tea Co., Box 224, Cooper Sta., New York 3 N Y

ВИ МОЖЕТЕ МАТИ 5% і більше приходу на Ваших грошах з можливістю збільшення Вашого капіталу через інвестицію в добрих укладах американського промислу.
Пішийте без жадних зобов'язань до одної з провідних фірм:
THOMSON & McKINNON,
11 Wall Street
New York 5, N. Y.
ATTENTION: Dr. George Lewinsky

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА ВЛАСНОГО ВИГРОВО

НАПЕЛЮХИ
З найлішого фільму
ВІД \$3.95 ДО \$12.50.
Нові весняні моди в різ. краєсах
Відповасмо купувати у нас капелюхи.
Продасмо шовкові краватки, шасі і шкарп.
(Говоримо по українськи)
DUNLEY HAT SHOP
14 Saint Mark's Place
(bet. 2 and 3 Ave.)
New York City
GR. 5-3733

Evergreen 3-4416-4450
Maple Coal & Coke Co.
antracite FUEL OIL bituminous
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to Brooklyn, Queens
& Manhattan.
Українське підприємство
ФЕДЬКА КУДІАК

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВАЗОВЕ БЮРО
В. Е. Богачевський - V E B - Tel. OR. 3-2484
NEW YORK, 208 E. 6th STREET (коло школи св. Юрія)
ПЕРЕВІЗ МЕБЛІВ, БАГАЖУ І ПР. СКОРО І ДЕШЕВО

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА РОБИТНЯ В НЬЮ ЙОРКУ
Roman KUSSOFF
41 W. 57th Street (5th Floor), NEW YORK CITY
(близько Шостої Евіню)
Коли задумаете справити нове футро, переделувати, направити, так порадьтесь в цій справі з досвідченим скірником Романом Кузевом. Він напевно подбас, щоб ваше футро, джакет чи ковбір були зроблені по найновішим фасонам, солідно та з найкращих матеріалів. Ціня приступні.
Інформації на телефон: PLaza 9-4238.

ТАРЗАН, ч. 2552. Лютий Діялл.

Evergreen 3-4416-4450
Maple Coal & Coke Co.
antracite FUEL OIL bituminous
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to Brooklyn, Queens
& Manhattan.
Українське підприємство
ФЕДЬКА КУДІАК

Я знаю плем'я Гілаків і заведу тебе до них — сказав Тар-Гаш. Вони пустилися в на-

прямі до гір, а харчувалися там, що земля давала.

Нагло перервав тишу захрипллий голос вгори провалу. „Де Діялл“ — застогнав Тар-Гаш.

Поза бовдуром якийсь сотвориня, схоже на птицю, ступало вперед, вихлившись з-поза відламу скали.

Перемогла республіканці при довоновочних виборах до Конгресу у стейті Мізури. З одаднатию конгресовою дистрикті вибраних республіканець Клод І. Вейкер на місце помершого демократа. Тепер буде 200 республіканців у палаті репрезентативів у Вашингтоні.

Розклад комуністичної партії в Італії продовжується і шораз більше її членів виповідають послух відданим Москві лідерам.

В. Володимир Паруч
український погребник
Відповідний гідний похороно по умірований ціні.
Модерна Каліджа БЕЗПЛАТНО
Клічче в день і в нощі:
WOODROW W. PARUCH
Funeral Director
Licensed New York & Connecticut
439 E. 5th St., New York City
Tel. OREGON 3-2057
S. PARUCH — Notary Public

ІВАН КОВАЛЬЧУК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIRCONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕПІ
NEW JERSEY
ПІННІ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАРКРАЩА
У випадку смутку в родині
клічте як в день так і в нощі:
JOHN KOWALCHUK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BERGEN 4-5131

WOODSIDE MEMORIAL
ПОГРЕБОВЕ ЗАВЕДЕННЯ
ВОЛОДИМИР РАЩА,
погребник керівник
Одинокий український погребник
в НЬЮЯРКУ
Вигідний дохід
Buses 13 (Av. Center), 18
ЧЕТНА І ГІЛДНА ОБСЛУГА
617 BROADWAY
(At Elwood Theatre)
NEWARK 4, N. J.
Humboldt 3-4817

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
Обслуга Шпур і Чесна
Our Services Are Available Anywhere
in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
варяжуско погребани по \$150
щод так низький як
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАРКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRamericy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
в БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬЮ
ЙОРКУ І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2598